

ע"פ 23084/02/14 - דור וצורי בע"מ, אלפונסו חסון נגד המשרד להגנת הסביבה ת"א

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

ע"פ 23084-02-14 דור וצורי בע"מ ואח' נ' המשרד להגנת הסביבה ת"א

בפני כב' הנשיאה דבורה ברלינר, אב"ד

כב' השופט ג'ורג' קרא, ס"נ

כב' השופטת מרים סוקולוב

המעוררים: 1. דור וצורי בע"מ

2. אלפונסו חסון

נגד

המשרד להגנת הסביבה ת"א

המשיבה:

פסק דין

1. ערעור על גזר דינו של בית משפט השלום (כב' השופט ש' בקר) בתיקים פליליים 17334-11-10 ו- 60660-05-12 מיום 9.1.2014. על המערערים הוטלו העונשים הבאים:

א. על נאשמת 1, חברת דוד וצורי (להלן: "החברה" או "המעוררת") 500,000 ₪ קנס.

ב. על נאשם 2 אלפונסו חסון (להלן: "המעורר") קנס בסך 200,000 ₪ או 8 חודשי מאסר תמורתו.

ג. מאסר בפועל לתקופה של 60 יום.

ד. מאסר על תנאי של 12 חודשים שלא יעבור אחת העבירות שהורשע בהן תוך 3 שנים מיום גזר הדין.

כמו-כן נאסר על המערערים להפעיל תחנת מעבר לא מוסדרת לאיסוף פסולת או לעסוק בפינוי פסולת. המערערים צוו לפנות את הפסולת מהאתר (שהוזכר בגזר הדין) תוך 60 יום.

2. האישומים:

המערערים הורשעו בבימ"ש קמא בסדרת עבירות. כללית, מדובר בעבירות בתחום איכות הסביבה, כשלצידן עבירות של ניהול עסק ללא רשיון וללא היתר.

וביתר פירוט:

עמוד 1

א. תפ"א 17334-11-10 (להלן: "התיק הראשון"):

המערערת היא חברה פרטית לממכר חומר בנין. המערער הוא מנהלה. בשטחה של המערערת הפעילו המערערים תחנת מעבר לפסולת בנין. המשמעות המעשית היא שהמערערים הניחו לאחרים להשליך פסולת בנין בשטח תחנת המעבר מבלי שהיו בתחנה התשתיות והאמצעים הנדרשים לקיומה וללא היתר.

כך למשל הפסולת הושלכה על גבי אדמה חשופה ולא על גבי מצע מהודק כנדרש. שטח התחנה לא היה אטום לחלחול ולא היה בנוי בשיפוע כנדרש. לא הוצב שלט אזהרה המורה על איסור הכנסת חומרים מסוכנים, לא היתה תעלת ניקוז בעלת המאפיינים הנדרשים, ועוד דרישות המוגדרות בתקנות המסדירות את הנושא [תקנות רישוי עסקים (תחנת מעבר לפסולת), תשנ"ח-1998].

התחנה הופעלה בניגוד להוראות הדין הרלוונטיות. כך למשל לא התנהל רישום של רכבים המובילים פסולת, הפסולת הופנתה לאתרים לא מורשים, שטח התחנה לא נוקה בסוף יום העבודה כנדרש, לא הותקנה מערכת למזעור ומניעת התפזרות אבק ועוד.

כתב האישום מונה מספר רב של תאריכים בהם נוהלה הפעילות האסורה. סה"כ עפ"י כתב האישום בתיק הראשון מדובר בכ- 934 ימים שלאורכם התנהלה הפעילות האסורה.

אם לא די בכך - המערערים קיבלו התראה מהמשרד לאיכות הסביבה שלא להמשיך בפעילות האסורה, והמשיכו בה חרף ההתראה.

ב. תפ"א 60660-05-12 (להלן: "התיק השני"):

גם כאן מיוחסת למערערים הפעילות האסורה בדומה לאמור באישום הראשון. ובנוסף: בתאריך 29.11.11 ניתן צו ע"י בית משפט השלום בת"א האוסר על המערערים לנהל עסק של הובלת פסולת, תחנת מעבר פסולת ואתר לפינוי פסולת, וכן לעשות כל שימוש אחר הקשור בכך.

המערערים המשיכו בפעילות האסורה חרף קיומו של הצו שעל כן יוחסה להם בתיק זה, בנוסף לעבירות על תקנות שהוזכרו לעיל, גם עבירה של אי קיום צו בית משפט.

המערערים הורשעו בכל העבירות שיוחסו להם על סמך הודייתם. בנוסף הורשעה החברה בעבירה של גרימת זיהום אוויר חזק ובלתי סביר. המערער הורשע גם בעבירה של הפרת אחריות נושא משרה בתאגיד. נציין כי ההודיה ניתנה בשלב מאוחר של הדיון בבית משפט קמא, לאחר שנשמעה כבר פרשת התביעה.

3. עיקר קביעותיו של בית משפט קמא בגזר הדין:

גזר הדין של בית משפט קמא ארוך ומפורט וסוקר בהרחבה את העובדות, משמעותן המעשית, כל היבטי החומרה הגלומים בהן, ולצידן נסיבותיו האישיות של המערער. על אלה עמד בית המשפט:

(א) מדובר בתחנת מעבר שפעלה בלב אזור מגורים, בעיר בני-ברק, בסמוך לשיבה פעילה. בתחנה

לא היו התשתיות המתאימות. התשתיות נועדו לתת מענה לסכנות מסוגים שונים: מפגעי זיהום אוויר, זיהום מקורות מים, סכנת שריפות, התרבות בעלי חיים מזיקים, פגיעה חזותית. זאת לצד השפעה בלתי הוגנת על "שוק" פינוי הפסולת. בית המשפט התייחס לעולה מהתמונות שהוצגו לו, כאשר ניתן לראות שגובה הערימות עולה לעתים על גובה הגדר שהקיפה את התחנה. סה"כ **"תמונה עגומה מזוהמת קשה ומאובקת, מדיפה ריחות רעים"**.

(ב) לאלה מצטרף ההיבט של התעלמות מהתראות וגם מצו של בית משפט. אליבא דבית משפט מדובר ב"בריונות", שהתנהלה לאורך כ- 4 שנים. המערערים היו עוברים על החוק מגיעים לדיונים בבית משפט וחוזרים חלילה אל זירת הפשע להמשיך ולמרר את חיי הסובבים.

(ג) הערך המוגן במקרה זה הוא השמירה על איכות הסביבה וכפועל יוצא מכך על בריאותו של אדם, כשהכוונה היא לשכנים באזור תחנת המעבר הבלתי חוקית. הזכות לבריאות מעוגנת בחוק יסוד כבוד האדם וחירותו ויש להתייחס אליה **"באותה מידה של קפדנות ונחישות המוענקת לעיקרון השמירה על הסדר הציבורי"**.

במקרה הנוכחי בהינתן מכלול הנסיבות, מדובר בפגיעה חמורה באותו ערך מוגן ומכאן הצורך לקבוע מתחם ענישה מחמיר.

(ד) ובאשר למתחם: יש לקבוע מתחם אחד לשני כתבי האישום השלובים זה בזה. המתחם יתאפיין בכך **"שבאמת יהא בו כדי להרתיע את הנאשם ואת הרבים מלעשות שפטים בכדור הארץ"**.

קנס כספי, גם בסכום ניכר, לא ישרת את המטרה שכן העוסקים בתחום זה רואים בו מעין "אגרה שבדיעבד". לפיכך המתחם ינוע בין מספר חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודות שירות ועד לשנת מאסר בפועל.

(ה) ועוד בהקשר למתחם הראוי:

שליחת אדם לריצוי מאסר בפועל בשל עבירות "ממשפחת" העבירות בתיק זה היא תקדים, בית המשפט היה ער לצורך לנהוג במתינות כאשר מדובר בהעלאת רף הענישה. יחד עם זאת, ההחלטה על מאסר "אינה מהפכנית", והצורך בענישה מסוג זה כבר עלה בפסיקה שצוטטה.

(ו) באשר לנסיבות האישיות:

בית משפט קמא היה ער למצבו הבריאותי של המערער. המערער חולה קשה, עבר מספר אשפוזים ולכך משמעות.

יחד עם זאת - המערער חולה מאז 1995, את העבירות ביצע חרף מצבו הרפואי שעל כן נתון זה בפני עצמו אינו יכול למלט אותו ממאסר. ההתחשבות במצבו תבוא לידי ביטוי באורך התקופה.

(ז) לא ניתן לבוא לקראת המערער בשל נימוקים שעניינם הכרה בחטא ושיתוף פעולה בדיעבד.

המערער ניהל הליכי סרק, כך על פי הגדרתו של בית המשפט. גם ההודאה באה רק בשלב מאוחר לאחר שמיעת עדי התביעה. המערער למעשה לא הכיר בחטאו וההודאה באה בשל עייפות מההליך הפלילי. כך עולה גם מתסקיר שירות המבחן שהוגש לבית המשפט. המערער גם לא השיב את המצב בתחנה לתקנו כחלק מביטוי לחרטה.

4. הערעור

שני ראשים עיקריים לערעור:

הראש האחד ענינו החריגה ממדיניות הענישה הנהוגה. הסנגור טוען כי גם כאשר יש צורך ביצירת מדיניות ענישה חדשה, יש לעשות זאת בהדרגה.

בית משפט קמא היה אכן ער להנחיה זו אולם בחר לסטות ממנה. ההלכה הפסוקה עד היום כפי שציין גם בית המשפט **"אינה תומכת בהטלת מאסר בפועל על בעלי או מנהלי תחנות מעבר"**.

משכך - לא היה מקום "לקפוץ" מדרגה, ולהטיל מאסר בפועל דווקא במקרה הנוכחי כאשר מדובר באדם מבוגר וחולה.

מצבו של המערער הוא הראש השני בערעור.

המערער, כך על-פי הנטען, חולה מאוד. הוא סובל מאי ספיקת לב, אושפז מספר פעמים, מצבו הרפואי מתדרדר והוא הוכר כבעל 100 אחוזי נכות.

תקופה של 60 ימי מאסר עברו כמוה כנצח נצחים.

בשולי הדברים מלין הסנגור גם על התייחסותו של בית המשפט לאמור בתסקיר שירות המבחן. שירות המבחן ציין כי המערער משלם מחירים אישיים קשים, וכי פעל כפי שפעל כי ראה ערך מרכזי ועליון בדאגה לפרנסת משפחתו. האמור בתסקיר הגיוני וסביר, וטעה בית המשפט קמא כאשר שלל את האמור בו ועוד יותר מכך, את "הרוח הנושבת" ממנו.

בשורה התחתונה העתירה היא לבטל את תקופת המאסר ולהתערב גם בקנס בשל מצבו הכלכלי הקשה של המערער.

5. התובע מצידו הפנה בהסכמה לכל האמור בגזר הדין. דגש הושם על כך שבמקביל לניהול התיק הראשון ושמיעת ראיות, התנהלה הפעילות בתיק השני ללא הפסקה. עוד הושם דגש על עליית המדרגה בפגיעה באיכות הסביבה שבאה לידי ביטוי במעשי המערערים.

הפסולת שיצאה מאתר הפסולת הלא חוקי של המערער שונעה למקומות שאין בהם אתרי פסולת חוקיים והרי לך חטא על פשע.

המערער לא בחל בהגשת בקשות סרק לבית המשפט, הגשת תביעה אזרחית נגד אחת החוקרות בתיק, שעל כן גם מטעם זה אינו ראוי להתחשבות ולהקלת יתר בדינו. הענישה, כך לדעת התביעה, היא מידתית ומתונה ואין על כן מקום להתערב בה.

6. הדין בפנינו.

הדין בפנינו התמשך על פני מספר ישיבות מהטעמים שיובהרו בהמשך.

בתום הישיבה הראשונה ראינו לנכון להפנות את המערער לקצין רפואה ראשי בשב"ס, על-מנת שיבדוק את כשירותו הרפואית לריצוי מאסר מאחורי סורג וברית, תוך שאנו מבהירים לו כי אין בכך אמירה באשר לתוצאה הסופית.

חוות הדעת המפורטת שקיבלנו מיום 31.8.14, קובעת בשורה התחתונה כי **"נכון לעת הזו שב"ס יחד עם גורמי רפואה בקהילה מסוגל לתת מענה לחולה"**. בישיבה שלאחר מכן הועלתה האפשרות, כי המערער ירצה עבודות שירות (חלף המאסר מאחורי סורג וברית) כאשר התקופה תועמד על 6 חודשים במקום חודשיים וזאת בהסכמת המערער.

תהליך הבדיקה אצל הממונה הסתיים בחוות דעת שלילית מיום 23.12.14.

הממונה קבע כי המערער **"לא ניתן להשמה בעבודה משרדית מאחר ואין כזו בע"ש"**.

בישיבה האחרונה, ולאחר קבלת חוות הדעת, נעתרנו לבקשתו של הסגור לשוב ולטעון.

הטיעון העדכני, לא חידש מאום, והיה חזרה על כל שנאמר בישיבות שקדמו לכך.

וכך בשורה התחתונה מצאנו עצמנו בנקודת ההתחלה.

המערער ללא ספק אדם חולה מאוד שעבר עבירות קשות וחמורות גם בתקופת מחלתו. השאלה בפנינו היא השאלה הניצבת לעולם בפני ערכאת הערעור: האם שגה בית משפט קמא באיזון ובתוצאה אליה הגיע באופן המחייב את התערבותה של ערכאת הערעור.

דין והכרעה

7. נקדים מסקנה להנמקה ונאמר, כי בסופו של יום החלטתנו היא שלא להתערב בענישה והיא תישאר בעינה.

להלן נתייחס לכל ההיבטים הרלוונטיים במידה ובהיקף הנחוצים לשיטתנו.

8. העבירות, משמעותן והיקפן.

בלב עיר, בתוך שכונת מגורים הקים המערער תחנת מעבר פיראטית לפסולת בנין תוך התעלמות הן מכל נורמה חוקית שלאורה היה אמור לפעול, והן מרווחתם ושלומם של כל מי שאתרע מזלו להימצא בקרבת אותה תחנת מעבר.

העובדות בהן הודה המערער מדברות בעד עצמן.

נתחיל בכך שהעסק, קרי תחנת המעבר, פעל ללא היתרים ורשיונות.

לו היה המערער פועל להגשת היתר היה עליו לעמוד בכל אותן דרישות הקבועות בתקנות ואשר מטרתן להבטיח, כי לא ייגרם נזק לציבור כתוצאה מהפעלת התחנה. כך למשל - המערער חסך מעצמו את הצורך בהקפדה על מצע מהודק של קרקע, על איטום הקרקע, על השיפוע הנדרש, על קיומה של תעלת ניקוז שלא לדבר על הקמת גדר אטום ועוד. כל אלה דרישות שמצמצמות את הנזקים שבהשלכת הפסולת. לכך יש להוסיף אי רישום של רכבים המובילים פסולת, כאשר הרישום מונע את האפשרות לעקוב אחריהם.

עובדות כתב האישום מצביעות על דרך התנהלות שרואה לנגד עיניה מטרה אחת ואחת בלבד: עשיית "כסף קל" ומהיר באמצעות תחנת המעבר תוך התעלמות מוחלטת מהסביבה כשהכוונה הן לנזק המיידי של מי שמצוי בסביבה, והן לנזק הסביבתי לטווח ארוך כשהפסולת תחלחל פנימה.

הדגש הוא על כך שהמערער לא ניסה אפילו לעמוד בדרישות שהתקנות מציבות בדרך להקמתה של תחנת מעבר.

אין מדובר במצב שבו היה מילוי חלקי של הדרישות, או שננקטו אמצעים חילופיים שנועדו להשיג אותן מטרות, אלא כאמור התעלמות מוחלטת. לבית משפט קמא הוגשו חוות דעת המפרטות הן את מחדליו של המערער והן את הנזקים הצפויים מהם. כתב האישום הראשון מתעד 3 מקרים ספציפיים שבהם נגרם זיהום אוויר חזק ובלתי סביר, דהיינו אין מדובר רק בנזקים צפויים, אלא גם בהתממשותם. אין לך כמעט היבט סביבתי שלא בא לידי ביטוי במניין הנזקים הפוטנציאליים:

שריפות, זיהום אוויר, התרבות בעלי חיים מזיקים, פגיעה סביבתית, זיהום מקורות המים, אבק ספוג פסולת שמתעופף באוויר, ריחות רעים.

לנזקים הישירים מתווספים גם נזקים עקיפים עליהם עמד בית משפט קמא:

פגיעה בכיסם של כל מי שמנהל עסק מתחרה ונאלץ להשקיע סכומי כסף לא מבוטלים בתשתיות הנדרשות ובעמידה בדרישות המחוקק, ובנוסף השקעה מוגברת של רשויות החוק בקיום מעקבים, צילומים, התראות וכיו"ב. כל אלה פעולות הכרוכות בהוצאות משמעותיות.

כפי שצוין לעיל, השינוע מהאתר הנוכחי היה לתחנות מעבר שאף הן אינן מורשות, ומטבע הדברים השינוע נעשה באמצעות משאיות בלתי מורשות, עבירה מולידה עבירה והסוף - אינו ברור.

המעשים בהם הודה המערער הם קיצוניים בחומרתם. במיוחד, כך כאשר אין מדובר בפעילות נקודתית קצרת טווח, אלא בתקופה ארוכה בת כ- 4 שנים.

ההשלכה לענין הענישה כמעט אינה טעונה הבהרה.

כזכור, הסנגור טען בהדגשה רבה כי שליחתו של המערער אל מאחורי סורג ובריא היא קפיצת מדרגה שהרי לא היה תקדים שבו הוטל מאסר ממש בגין עבירות מסוג זה.

ועל כך יש לומר - גם העבירות, טיבן, היקפן והתמשכותן הן בבחינת עליית מדרגה שעל כן היה מקום לתרגום עונשי תקדימי.

10. לכל האמור לעיל מתווסף ההיבט של זלזול מוחלט ברשויות החוק על כל גווניהן. המערער התעלם לחלוטין לא רק מדרישות החוק המופנות לכולי עלמא, אלא גם מהדרישות הפרטניות שהופנו אליו.

כתב האישום הראשון מתעד מספר התראות שנשלחו אל המערער ע"י מנהל מחוז ת"א. ההתראות לא הועילו והפעילות נמשכה.

כתב האישום השני כבר משקף עליית מדרגה: כפי שצוין לעיל המשרד להגנת הסביבה פנה לבית המשפט וזה האחרון הוציא צו האוסר על המערער לנהל עסק של הובלת פסולת.

ניתן היה לצפות כי בנקודה זו יעצור המערער, ויכיר לפחות בסמכותו של בית המשפט, אם לא של הרשויות האחרות. בפועל - דינו של הצו היה דומה לדין של ההתראות והמערער המשיך בשלו.

נזכיר כי בתקופה זו התנהל כבר התיק הראשון בבית המשפט. לרוע המזל לא הצו של בית שפט בפני עצמו, ולא השילוב בין התיק המתנהל לצו החדש, לא הותירו רושם כלשהו על המערער.

ושוב - בקפיצה אל טיעוניו של המערער בפנינו: בין היתר, הושם הדגש על הנורמטיביות בדרך חייו של המערער ועל כך שאלו עבירותיו הראשונות והיחידות.

אכן כך אין למערער הרשעות קודמות, אולם אין כל קשר בין נורמטיביות לבין הצורה בה התנהל. מקובלת עלינו הגדרתו של בית משפט קמא לפיה מדובר בבריונות - תרתי משמע.

בריונות סביבתית בשל ההתעלמות המוחלטת כאמור מטובתם וצרכיהם של הסובבים אותו בהווה ובעתיד.

בריונות רעיונית - בהתעלמות המוחלטת מהוראות המחוקק, הגוף המפקח, ובית המשפט.

נראה לנו כי השילוב כאמור לעיל בין שני סוגי ההתנהגות הפסולים מחייב אמירה נורמטיבית שתרגומה המעשי הוא הטלת מאסר בפועל (בהבדל ממאסר על תנאי) לצד כל ענישה אחרת.

11. באשר ל"תקדימיות" שבהטלת מאסר:

כפי שצוין לעיל, לא היתה מחלוקת על כך שעד כה לא הוטלו עונשי מאסר בגין עבירות שעניין איכות הסביבה. הסנגור ייחס חשיבות רבה לטיעון זה כשהוא נתלה דווקא בדבריו של בית משפט קמא (לצד פסיקה נוספת שצוטטה). הדגש הן בדברי בית המשפט ובדיעבד בהפניה אליהם ע"י הסנגור הוא על הצורך להעלות את רף הענישה "בהדרגה", הטלת מאסר בן 60 יום מאחורי סורג ובריוח - אינה משקפת עליה הדרגתית ויש על כן להתערב בה.

נאמר בנושא זה כך:

העיקרון, או שמא נכון יותר לומר ההנחיה, ולפיה העלאת רף ענישה בתחום עברייני מסוים צריכה להיעשות בהדרגה, ולא בקפיצת מדרגה פתאומית, היא כמעט בבחינת מושכל יסוד ומכל מקום היא מקובלת מימים ימימה, ואיננו חולקים עליה. אלא שהנחיה זו משקפת את צידו האחד של המטבע ויש גם צד שני. הצד השני הוא שהתקדמות הדרגתית אכן אמורה להתרחש, וענישה שמחויבת החמרה אכן תוחמר יום אחד.

ברע"פ 6020/12 מ"י נ' אייל עדן (פורסם בנבו) (29.04.13) שאותה ציטט הסנגור בהודעת הערעור (כאסמכתא לענין ההדרגתיות הנדרשת) נאמר בין היתר: **"... אל לנו להיקלע ל"מעגל שוטה" בשל כך, על יסוד גישה שתתריע תמיד כנגד החלתה של גישה ראויה בפעם הראשונה."**

ועל כך נוכל לומר רק - ואידך זיל גמור.

הצורך לפעול בהדרגתיות אינו אמור "לשתק" את בית המשפט ואינו שקול כנגד אמירה שבית המשפט לעולם יהיה מנוע מהטלת עונש מאסר ממשי משום שכל עונש מאסר שיוטל יהיה קפיצת מדרגה.

ההדרגתיות צריכה להתבטא במידתיות.

לענייננו - תקופת מאסר בת 60 יום היא תקופה מינימלית שעולה בקנה אחד עם הצורך להתקדם בענישה במתינות, עקב בצד אגודל, ולא בקפיצה.

תקופת מאסר זו נותנת ביטוי לאמירה הנורמטיבית הנדרשת מחד גיסא ולצורך בזהירות כאשר מדובר בענישה תקדימית מאידך גיסא.

12. לכל האמור לעיל יש להוסיף כדלקמן:

גם אם הטלת מאסר בפועל בגין עבירות סביבתיות, יש בה אכן חידוש, אין לשכוח את "משפחת" העבירות הנוספת, קרי: כל אותן עבירות שעניין זלזול בדרישות החוק והתעלמות מצו של בית משפט.

השילוב בין סוגי העבירות מעמיד בסימן שאלה את "התקדימיות" שבהטלת מאסר, ובפני עצמו מהווה שיקול לחומרא שמכתיב את הצורך במאסר.

סוף דבר בנקודה זו: המתחם שקבע בת משפט קמא מקובל עלינו, וגם תרגומו המעשי. הענישה צריכה כאמור לשקף את האמירה הנורמטיבית וזו האחרונה צריכה להיות ברורה וחד משמעית.

השמירה על איכות הסביבה והצורך במניעת זיהום שיטתי ומתמשך, במיוחד זיהום בעל ראשים רבים כמפורט לעיל, הם ערכים חשובים שיש להגן עליהם בקפידה. הגנה זו מחייבת במקרים ההולמים הטלת מאסר ואין להרתע מכך.

13. מכאן למצבו הרפואי של המערער.

כפי שצוין לעיל, זהו הראש השני בטיעונו של הסנגור, ומבחינת חשיבותו והנפח בטיעונים שתפס - שמא הוא הראשון.

המערער סובל ממחלת לב כלילית, עבר אירועים של אוטם שריר הלב, ניתוח מעקפים ומקבל טיפול שוטף. איננו רואים לפרט בהרחבה את הממצאים הרפואיים די לנו אם נאמר כי איננו מפקפקים בכך שמצבו הרפואי של המערער אכן קשה.

בית משפט קמא ציין בהקשר זה כי את המעשים נושא שני כתבי האישום ביצע המערער בעודו חולה, שהרי מדובר במחלה שממנה הוא סובל שנים רבות.

אכן כך - אין ספק שהתנהגותו של המערער מקוממת גם בהיבט זה. המחלה שלא מנעה את ההתנהלות העבריינית - נכנסת לתמונה כאשר המערער נדרש לתת את הדין על מעשיו.

ככלל - מחלה אינה תעודת חסיונות. **"הלכה היא, כי מצבו הרפואי הרעוע של מי שהורשע בדין אין בו כדי להביא לשחרורו מעונש המאסר, מקום בו העבירה ונסיבותיה מחייבות הטלתו של עונש כזה"**. [ע"פ 11445/05 רוט נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו) (22.06.06) וראה גם ע"פ 433/13 מדינת ישראל נ' פלוני (פורסם בנבו) (02.06.14)].

שליחתו של פלוני, שמצבו הרפואי קשה לריצוי מאסר מגלמת בתוכה את ההנחה, כי שירות בתי הסוהר יוכל להעניק לו את הטיפול הרפואי הדרוש.

כדי לוודא שהנחה זו נכונה במקרה הנוכחי, הופנה המערער למרכז הרפואי בשב"ס. כפי שצוין לעיל (פסקה 6) חוות הדעת של שב"ס שהונחה בפנינו קבעה, כי אכן המערער יוכל לקבל טיפול הולם בתקופת מאסרו.

14. בישיבה שבה הונחה בפנינו חוות הדעת הנ"ל שב הסנגור וטען כי חוות הדעת של שב"ס אינה משקפת את התמונה במלואה. מצבו של המערער הורע, ולטענת הסנגור נשקפת סכנה לחייו.

תוך שאנו משקללים, ושמא משקללים ביתר טיעון זה, ראינו לנכון באותו שלב להפנות את המערער לממונה על עבודות שירות. זאת לאחר שהמערער הסכים להארכת תקופת המאסר בת 60 יום והעמדתה על 6 חודשים ובלבד שלא יאלץ לרצות מאסר מאחורי סורג ובריש בשל מצבו (ראה פרוטוקול מיום 20.10.14).

בנסיבות הנוכחיות אנו סבורים כי האמירה הנורמטיבית המחייבת מאסר תבוא על סיפוקה, ולו בדוחק, במאסר בעבודות שירות (שאף הוא מאסר) לתקופה המקסימלית בת 6 חודשים.

בסופו של יום, אחרי פניה חוזרת לממונה מטעם הסנגור נמצא מקום לעבודות שירות עבור המערער, שעל-כן אנו קובעים כדלקמן:

בהתאם לאמור בחו"ד הממונה ירצה המערער את עבודות השירות בבית חולים תל-השומר, המרכז הרפואי שיב"א ת"א יפו למשך 6 חודשים. תאריך תחילת העבודה 22.1.2015.

המערער הוזהר כדין.

15. לא מצאנו לנכון להתערב בקנס.

איננו מקילים ראש בגובה סכום הקנס שהושת על החברה המערערת (₪ 500,000) ועל המערער (₪ 200,000). עדיין בנסיבות תיק זה נראה לנו כי הקנס מידתי. היקף העבירות, השיטתיות שבה בוצעו ואורך התקופה שבה מדובר בשני כתבי האישום, מחייבים ענישה שתהפוך את ההתנהלות האסורה לבלתי כדאית גם בהיבט הכלכלי.

ניתן היום, ז' שבט התשע"ה, 29.12.14, במעמד הצדדים.

מרים סוקולוב, שופטת

ג'ורג קרא, ס"נ

דבורה ברלינר, נשיאה
אב"ד